

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tohokarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvd.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvd.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domaći oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo in sprejemanje inzeratov v ulici Moha piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Konferenca ministerskega predsednika s strankami in — Jugoslovani.

»Süsteirische Presse« se bavi s tem veleaktuvelnem vprašanjem v daljšem uvodniku. Najprej konstatuje, da so že med parlamentarnimi počitnicami javljali svetu službenim putem o nameri gospoda ministerskega predsednika, da na jesen povabi stranke vseh barv na pogovore, ki naj bi bili v podlago akciji za sporazumljenje o narodnem vprašanju, da se tako parlament vsposobi za važne razprave o nagodbi in carinskem tarifu.

Sedaj so vabila res že razposlana, ali — tako povdarja mariborski list — našim postopanja o tej akciji je tak že sam na sebi, da mora politike vseh slovenskih plemen siliti do največje previdnosti, da se ne ujamajo v nastavljenost past.

Povabljeni so zastopniki vseh strank, izvzemši Jugoslovane!! Po tem dejstvu je vsej akciji Koerberjevi pritisnen pečat enostranosti! Za dra. Koerberja niti ne obstoji torej prečeno narodno vprašanje Jugoslovani!! Prigovor, da gre tu samo za interese Češke in Moravske, ne velja. Razveljavljen je že po dejstvu, da so povabljeni na posvetovanje tudi člani nemške ljudske stranke iz alpskih dežel in je povabljen celo baron Schweigel, ki je zastopnik tistih par nemških katoliških veleposestnikov na Kranjskem!! Le jugoslovanskim poslancem, zastopnikom dveh plemen, se ne dovoljuje beseda! To ni le nesposobnost o omenjenih skupin, ampak — tako vsklika »Süsteirische Presse« — vsej pravici — žaljenje in zasmehovanje jugoslovanskih plemen kar je tem huje, ker so ravno Jugoslovani najbolj prikrajsani v svojih po ustavi zajamčenih pravicah in jim je narodna ekzistenca tako v nevarnosti, kakor nobenemu drugemu plemenu. Ali če si g. ministerski predsednik domišlja, da se na ta način izogne potrebni rešitvi jezikovnega vprašanja na jugu — potem se jako moti. O jezikovnem vprašanju Jugoslovani je razpravljati v roku z onim Čehovi! Ali vsaj garancije se morajo dati, da po rešitvi jezikovnega vprašanja na severju, pride tudi na jugu do pravičnega sporazumljenja v obliki zakona.

Z vsjo pravico zahteva mariborski list od naših poslancev, da na merodavnem mestu

energično potrka radi tacega zapostavljenja. Kajti tako zasmehovalno preziranje v najvišjih parlamentarnih krogih jim mora izpodkopati tla med narodom ter ugled med volilci. Sleherni Jugoslovani si mora misliti, da si je vlada tekom časov pridobila prepričanje, da more jugoslovanske skupine za vsaki od nje predložiti predmet pridobiti le s stiskanjem rok. Da pa je temu tako, vidi mariborski list vzrok v pomanjkanju energije naših poslancev in pa v pomanjkanju gotovega programa. Tak program pa bi lahko imeli vzlic cepeljuju v liberalni in konservativni element, ako bi bilo le prave volje med poslanci. Kajti že razmere same med Jugoslovani silijo v ospredje narodni program.

N nepoznanju jugoslovanskih poslancev tiči pa še neki drugi razlog, ki razkrinkuje namene vlade. S polnim vzrokom so Čehi zavrnili predloge vlade. Kajti po teh se vleče tajinstvena nit, na kateri naj se razvije nemški državni jezik. Vlada je svoje načrte zgradila na podlagi nemškega binkoštnega programa. A z dejstvom, da jugoslovanskih poslancev niso povabili, stopa še bolj jasno na svetlo nastavljenost past. Vlada se postavlja tu na stališče Nemcev, da namreč na jugu niti ni zaključenih ali zaokroženih slovenskih ozemelj. Ona priznava Nemcev stališče, ki je hočejo isti zauzeti, da bodo mogli zidati most od Severnega morja pa do Adrije. Ker je vlada to stališče odločilno, zato ne eksistirajo zanj jugoslovanski poslanci kakor zastopniki teh ozemelj. Ona vidi tudi v členih nemške ljudske stranke reprezentante slovenskega dela Koroške in južnega Štajerja, a reprezentanta Krajske v poslancu — baronu Schweigelu!

To je jasean dokaz, da si je vlada na tihem osvojila nemški binkoštni program in da ga hoče uresničiti. Sicer pa utirajo to trditev razne odredbe vlade glede šolstva in posebno jo potrjuje za imenovanja sodnikov uradnikov med Jugoslovani. Vzlic vsem prigovorom in tožbam naših poslancev se Slovenecem godi krivica dan na dan po premeščanju nemških (v Primorju tudi italijanskih) uradnikov v slovenske kraje in z ustanovljanjem in povspenjanjem šol, ki so le v to tu, da izpodkopavajo slovenski jezik. (Tu treba kakor kriče izgled omenjati tudi vnebovpijoči način kakor postopajo z našim tržaškim šolskim vprašanjem). Če si pogloblje ogledamo temeljna načela nemškega binkoštnega programa, opazimo, kako se ista po postopanju

vlade korak za korakom med Jugoslovani spreminjajo v dejstva.

Po vsem teh dejstvih se moramo le pridružiti mariborskemu listu, ko opozarja naše merodavne činitele in svrji pred to vlado, baje neškodljivo Slovanom, pod diplomatičnim ministerskim predsednikom dr. om Körberjem. Ne le da ta vlada plava v vodah Nemcev, ampak kaže z dejstvi, da je nemški binkoštni program — njen program! Zaključek mariborskega lista pa je: dr. Körber mora pasti, njega vlada pomenja za Slovence največje nevarnost!

Vprašanje o slovenski gimnaziji v Gorici.

Dunaj, 18. oktobra 1902.

Državni proračun za leto 1903 izkazuje 81.326.562 kron kakor potrebščino naučnega ministerstva, torej 2.318.293 kron več nego lani. Kaki občutki morejo navdajati slovenskega davkoplačevalca, ko se vprašuje: koliko teh milijonov se porablja za kulturne potrebe slovenskega naroda? Bore malo! Saj med 322 avstrijskimi srednjimi šolami ni niti ene slovenske, da ne govorim o slovenski univerzi! Gimnazije in realke na slovenskem ozemlju le ovirajo kulturni napredek in ne dosežajo namena srednjih šol, ker niso postavljene na edino zdravo pedagoško podlago, na podlago materinega jezika. Na Kranjskem in Štajerskem so Slovenci dosegli vsaj to, da se v nižjih gimnazijskih razredih nekateri predmeti poučujejo v slovenskem jeziku. Kaj imamo pa na Primorskem? V Gorici vzdrežuje državna realka in gimnazija, na katerih se le veronauk v 1. in 2. razredu poučuje v materinem jeziku. Vsi drugi predmeti se s pomočjo blažene nemščine abijajo učencem v glavo. Isto se godi v deželi, kjer ni nemščina niti deželni jezik, kjer ni nikakega nemškega avtonomnega probivalstva. Radi tega pa so tudi učni vspehi na teh zavodih naravnost kričeči.

O razmerah na goriških srednjih šolah so že lani razpravljali v goriškem deželnem zboru. Poseben šolski odsek je bil prevzel nalogo, da prouči te razmere. Načelnik tega odseka, deželni poslanec profesor Berbuč, je bil sestavljen na deželni zbor temeljito in skrbno izdelano poročilo, ki je obsegalo med drugim tudi tabelaričen pregled o učnih vspehih na vseh avstrijskih gimnazijah in na goriški

realci. Iz tega je posneti, da v nemških kronovinah pada 9%, 10%, 12% vseh dijakov, na goriški gimnaziji pa jih pada 21,4% in na realci 19,8%. (Za podlago tem številom so vzeta leta 1891—96). Od 1000 maturantov jih pada drugod 65,73,80 —, na goriški gimnaziji povprečno 224 in na realci 334. V Gorici prihaja komaj 13% vseh dijakov srečno iz 1. v 8. gimnazijski razred. Tako slabih učnih vspehov ni v nobeni drugi deželi v Avstriji. Kje tiči vzrok temu? Pač ni verjetno, da bi bili n. pr. krofasti Zgornještajerci bistrejšega uma nego sinovi naše dežele. In kdo trpi največ v sled teh nezgodnih razmer? Slovenski kmet, slovenski delavec. »Boljši« sloji (ti so pri nas v prvi vrsti Lahi) že poskrbe, da se njihovi otroci navadijo nemščine, da potem lahko izhajajo v srednjih šolah. Toda, kje naj se je nauči sin slovenskega kmeta? Drugod prestopajo učenci iz ljudske šole naravnost v 1. razred srednjih šol, pri nas pa morajo vsaj 2 ali 3 leta poprej mučiti se z učenjem nemščine! Kdo povrača izgubljeni čas in stroške za ta leta? Izgubljeni čas, pravim, ker med tem je dijak pozabil še one realke, katere mu je podala ljudska šola, in v prvi gimnazijski razred prihaja popolna tabula rasa. — Vse duševne moči mladega učenca je absorbiralo učenje nemščine. Ti odnosi glasno upijejo po sanaciji, ki je le v tem, da nam da vlada slovenske srednje šole v Gorici. Okoli 150.000 goriških Slovencev bi že morda smelo ponižno prositi za eno slovensko gimnazijo v Gorici. Že pred 35 leti je bila vlada obljubila, da na goriški gimnaziji uvede za glavne predmete slovenski oziroma italijanski učni jezik. Slovenski profesorji so si bili že razdelili med seboj spisovanje učnih knjig; toda stvar je kmalu zaspala, in pričetno delo je bil izvršil le profesor Jesenkó, ki je izdal v lastni založbi »Zemljepisno začetnico«. Takrat je bila vlada tudi ukazala, da v prvih razredih smejo poučevati le taki profesorji, ki umejo jezik svojih učencev. To načelo se je nekaj časa tudi vzdrževalo, a kmalu se je popolnoma pozabilo nanje; pa tudi ni bilo mogoče več izvrševati tega, ker nedostaja slovenskih učnih moči. Saj vidimo, kako z goriške gimnazije ginevajo slovenski profesorji, a na njih mesto prihajajo nemški kulturonoši, polni pangermanske navdušenosti, ki bi radi zatrli vse, kar ni nemško. Ni dolgo še, kar so zatrili slovensko petje na gimnaziji v Gorici.

Ta dogodek je ogorčil kmete volilce Branimirjeve.

»Kaj, tako postopa z nami naš grajščak? — so govorili med seboj. »Tožari nas in tira v zapore, a tako dober prijatelj nam je? Hvala mu na ljubezni. Mi ga ne potrebujemo.«

Branimirje se je komaj posrečilo nekako pomiriti kmete. Razložil jim je, da ni lepo in pošteno, da se potegujejo za zlobnost svojih tovarišev, ki ne vedo ni za Boga, ni za zakon. — »Kar so danes storili meni« — jim je govoril — »tisto bi mogli storiti jutri vam, pa vi da bi se branili take zlikovce?!« — Pametnejši kmetje so uvideli, da ima grajščak prav in so mu ostali zvesti, ali nekaj glasov je vendar le zgubil radi tega dogodka. Ona dva »gazde«, iz čijih zadrug sta bila ona dva prijeta kmeta, sta prešla naravnost k »sicilistom«, nekateri pa so se umaknili v Grabarčev tabor.

Meliti je dobro došel ta dogodek, da se reši dolgočasnega jej Orloveca. »Saj človek ni varen niti za svojo glavo med tem zlobnim svetom« — je govorila Branimirju in izjavila, da odpotuje takoj. Deli-dvor je sedaj že urejen in ona se nastani tamkaj v svoji bivši rojstni hiši. Ko se izvrši volitev, mogel se

bo tudi Branimir z detetom preseliti tjakaj. Melita je tudi res tretji dan potem, ko je bilo storjeno tisto divjaštvo v Klisi, odpotovala v Zagreb in od tam v Deli-dvor. Njenemu naglemu sklepu za odpotovanje iz Orloveca je bil drug tajeen razlog, in ne oni; katerega se je poslužila pred možem. Pred nekoliko dnevi je bila namreč dobila pismo od Ele, katere jej je naznanila, da je ulanski polk, v katerem je služil Alfred, premeščen v Mirovnik, ne daleč od Zagreba. Od tega časa je prežala na priliko, da se loči od Orloveca, in ta prilika jej je prišla.

Branimir je tako ostal sam v Orlovecu, ozlovoljen in malodušen. Kakor so sedaj stali glasovi, on ni mogel misliti, da bo izvoljen. Pred svojimi prijatelji je bil celo izrazil željo, da bi odstopil od kandidature, ali oni niso hoteli niti čuti o tem. Govorili so mu, da se v zadnji čas da še veliko storiti in morda se posreči pridobiti za se nekoliko »sicilistov«, o katerih se je vedelo, da so pohlepni za denarjem kakor molj za ovčjo kečo in da ga tudi trebajo. Branimir se je dal pregovoriti, da je čakal volilnega dne kakor kandidat.

(Pride še.)

PODLISTEK

121

MELITA.

Fest iz naše dobe.

Spisal Josip Egen Tomič; prevedel Radl.

Drugi del.

X.

Vsa iz sebe se je Melita vrnila domov ter se je takoj podala k Branimirju, zahtevajoča od njega, naj jej takoj preskrbi zadoščenje. Bila je besna in Branimir jej je moral takoj izpolniti željo.

Kmeta sta bila isti dan prijavljena na okraj, kamor so ju pozvali takoj za drugi dan in ju obsodili. Imela sta odsedeti štiri dni zapora in poplačati škodo. To je že razburilo kmete in volilce, ki so bili v Branimirjevi stranki. Ona dva izgreznika sta bila člana dveh zadrug, katerih gospodarji so bili dobri kmetje in so čvrsto stali na Branimirjevi strani. Na njih bi bilo padlo, da plačajo škodo na kočiji, ali Branimir se je odrekel temu. Da ni tega storil, bi bili oni takoj prestopili v drug tabor, ali tako so vendar ostali pri njem, ali ozlovoljeni so že bili. Ali s tem stvar še ni bila zvršena. Neka jutra, in to tretji dan, ko sta se ona

Z razmerami na gor. gimnaziji se je začela javnost lani nekoliko intenzivneje baviti. V deželnem zboru je osvetlil te razmere prof. Bernič, v proračunskem odseku državnega zbora pa je stavil puljski župan dr. Rizzi resolucijo, naj se nemudoma ustanovi v Gorici italijanska gimnazija. O tej priliki je stavil poslanec Povše enako resolucijo za slovensko gimnazijo v Gorici. Laški listi so se na to takoj oglašili, češ, da privoščajo sicer Slovence gimnazijo, toda ne v Gorici, ampak kje v Tolminu ali v Ajdovščini!! To naj ostane pobožna želja naših laških sosedov! Mi Slovenci moramo odločno in neizprosno zahtevati slov. višo gimnazijo le v Gorici, ki je naravno središče slovenskega dela goriške dežele. Kje hočejo lahki imeti svojo, to ne briga nas. Vemo pa, da bi se pretežni večini laškega prebivalstva najbolj ustreglo, ako se ustanovi zanje gimnazija v Gradišču ali Červinjanu. Opozorjamo le na tozadevni sklep mestnega starešinstva v Gradišču. Sicer pa je jasno, da lahi s svojo zahtevo po laški gimnaziji ne mislijo resno; vsaj vedenje njihovih poslancev ne govori za to.

Z vprašanjem o slovenski gimnaziji v Gorici so se bavili na svojem sestanku dne 27. sept. t. l. tudi goriški visokošolci. Sklenili so, da ne puste, da bi to vprašanje prišlo z dnevnega reda, predno ne bo ugodno rešeno za goriške Slovence. Goriški visokošolci dobro vedo, da oni sami ne pribore gimnazije, toda oni hočejo poučevati ljudstvo, da bo kakor ena mož zahtevalo slovensko višo gimnazijo v Gorici! In zdaj, ko namerava vlada dati novo gimnazijsko poslopje v Gorici, zdi se jim primeren čas, da se zgaenejo vsi poklicani faktorji.

A. J.

Politični pregled.

V Trstu, 20. oktobra 1902.

O položaju. Nič se še ne ve, kdaj prične v zbornici poslancev od Čehov predlagana debata o zadnjem govoru dra. Körberja. Rešiti je še namreč več nujnih predlogov.

Zopet danes je zabeležiti dve enunciaciji iz češkega tabora, o katerih bi moral dr. Körber resno razmišljati že oziroma na strani, od katerih sti prišli.

Moža, ki sta se izjavila, sta dr. Matuš in prof. Masaryk. Prvi je ena najrazsvetlenejših glav v taboru Staročehov, mož, kateremu niti isti Nemci ne morejo odrekati mirnosti in treznosti v presojanju političnih dogodkov. Prof. Masaryk pa je glava čeških realistov — vse prej nego nacionalen šovinst (mož sega se svojimi nazori sploh do skrajne meje internacionalizma, možne za človeka, ki noče žrtvovati svoje narodne individualnosti), vse prej, nego pa fanatik državnega prava.

Dr. Matuš, ki je govoril v »Češkem klubu« v Pragi, je sicer (in že to priča o njega nenavadni treznosti) proti temu, da bi se pretrgala nit pogajanj, ali želi, da se potrebe, pravice in opravičene zahteve naroda češkega upoštevajo in da ne bodo na nemški strani na vsako češko zahtevo odgovarjali z odklanjanjem. Ako se ne zgodi tako, ako se vlada ne bo nagibala opravičenim željam Čehov, ako jim ne dovoli koncesij, potem dr. Matuš ne more doledati konec boju, ne vidi možnosti mirnega konstitucionalnega razvoja, ne vidi možnosti ustavne rešitve avstro-ogrske nagodbe — potem nastopijo spremembe, ki nam bodo škodovale ne le v gospodarskem pogledu, marveč izpodkopljejo tudi spoštovanje doskupne monarhije!

Dr. Matuš izjavlja naravnost, da je nemškemu jeziku priznati neke predprave, in sicer potem zakona. On je sploh za spravo z Nemci. Ali Körberjevi načrti imajo več pomanjkljivosti, radi katerih jih Čehi ne morejo vsprejeti!

Dr. Masaryk pa se je v klubu realistov v Pragi izrazil načelno za enojezičnost uradov kakor dr. Körber. Ali ta poslednji pozna le nemško jedoojezičnost uradov, kakor da bi češke niti ne bilo. Dr. Masaryk je pa za to, da se jedoojezičnost konsekvantno izvede. Vendar pa priznava tudi on, da v praksi ni povsod to mogoče, ko pravi namreč, da jezikovne reforme morajo biti — ako hočejo biti uspešne — del upravne reforme. Ta reforma da se mora ozirati na mase prebivalstva, na siromake, ki ne posedujejo ničesar in ki direktno obujejo z uradi.

Tudi za narodno zaokroženje okrajev je prof. Masaryk in se toraj tudi tu bliža željam Nemcev. Ali on zahteva tudi razdelje-

nje po okrožjih, da bo vsako pleme moglo samo oskrbovati svoje lokalne stvari. Ali on noče okrožij — in v tem se zopet odločno ločuje od Nemcev — ki bi služila centralizmu, ampak avtonomiji.

Tako trezni, miroljubni, objektivni akordi prihajajo od češke strani! Koliko jih more beležiti dr. Körber od strani svojih nemških ljubljencev, da si je svoje »načrte« prikrojil popolnoma po njihovih željah?! Dr. Matuš in prof. Masaryk sta izpregovorila pomirljivo besedo za pravično sporazumljenje! Na nemški strani pa govori vse o nemških »pravica« prvorojenca in nastavlja Gesslerjev klobuk državnega jezika!

Dr. Körber — začasni minister za pravosodje. Način, kakor se je vprašanje naslednika odstopivšemu ministru Spens-Bocdenu rešilo, je presenetilo in osupnilo. Ne radi tega, ker je rešitev provizorična. To se dogaja čisto iz tega ali onega vzroka. Ali dejstvo, da je ministerski predsednik sam prevzel vodstvo justičnega ministerstva, to je, kar osuplja. Sedaj vodi dr. Körber tri resorte. In vsi trije so zelo važni v narodno-političnem pogledu: predsedstvo, notranje stvari in pravosodstvo. Delavnost, marljivost in požrtvovalnost g. ministerskega predsednika vso čast — ali tu ni lahka odklanjati mihi, da je g. dr. Körberja, ko si je poleg tolikega dela naložil še novo breme, vodil še kak drug poseben namen. Na vzroke tega namiguje praška »Politika«. V prvo da hoče dr. Körber ravno v pravosodstvu nemoteno in direktno povsipeševati svoje načrte glede jezikovnega vprašanja. V drugo pa s tem provizorijem prihaja dobrodošla prilika, da definitivno imenovanje ministra za pravosodje spremeni v važno politično in parlamentarno vprašanje, kateremu naj bodo stranke pripisovale največjo važnost. Dr. Körber ne bi bil več dr. Körber, ako ne bi te prilike politično izkoriščal in ako ne bi z vprašanjem imenovanja ministra za pravosodje operiral na desno in levo. Za sedaj pa da vidimo — tako vzklika »Politika« — s kako srečo bo dr. Körber vršil svoje dolžnosti kakor voditelj ministerstva za pravosodje!

No, na to stran se je dr. Körber že potrudil, da se postavi v ugodno luč. Izdal je še namreč dve naredbi: eno predsednikom viših deželnih sodišč, drugo višim državnim pravnikom. Ti naredbi razvijajo nekaj program in dajejo navodila. Pravo naj bo — tako govori predsednikom — enako za vse in naj ne klone pred nikomur. Kritika naj nikdar ne dosega pravorekov, ako se hoče, da so ti slednji zmagali pravice. V to pa je neizogibno potrebna nezavisnost stanu sodnikov. Ta naredba hvali novi civilni pravni red, a namerovana reforma kazenskega zakona naj najde sodnike pripravljene. Posebno povdarja dr. Körber, da v obtožbeni ni smeti videti onega, ki je vreden kazni, dokler ni izrečena razsodba. Istega ni smeti begati, mu jemati poguma. Ali tudi po obsodbi naj se skuša dosežati pozitivni namen kazni, ki je: poboljšanje! Resna dolžnost zahteva od sodišč, da z vso energijo čuvajo zasebnost in rodbinsko življenje državljanov. Sodišča naj gredo strankam na roko in naj prijazno sodelujejo z zastopniki istih, katerih naloge so težke in zvezane z veliko odgovornostjo za pravosodstvo. Ugled odvetnikov in notarjev naj ne trpi.

Dočim pa v tej naredbi govori bolj jurist, ki je tudi človekoljub, pa je Körberjevo pismo do viših državnih pravdnikov bolj politične naravi. V tem pismu svari najprej, naj državna pravdnikstva ne bodo preuagla z dviganjem obtožeb, dokler ni sum opravičen v objektivnem in subjektivnem pogledu.

Tu sledi politično važen odstavek o — tiskovni svobodi. Naredba pravi, da svobodna beseda ne pomenja nevarnosti, ako prihaja iz patrijotičnega srca. Nasprotno: svobodno novinstvo je pravi odvodnik za strasti, razpaljene po razmerah. Kar ne more prenašati kritike, to bržkone ni imelo nikdar sposobnosti za življenje. Le proti novinstvu, ki vzbuja srove instinkte, je uporabljati zakon z vso njega ostrino! Potem sledi navodila za postopanje v personalijah, slična kakor predsednikom viših deželnih sodišč.

Beseda je lepa in papir jo tudi potrpeljivo nosi. Da vidimo, v koliko bo beseda pestajala resnica — v praksi!

»Information« meni, da se pod Körberjevim vodstvom neha politika zbadanja z iglo in malih zlobnosti proti Čehom in Jugo-

slovanom, ki je bila glavna »foree« barona Spensa. — Vederemo!

Po programatiških naredbah Körberjevih bi bilo soditi, da bo provizorij precej dolgo časa trajal — tako dolgo, dokler ne najde zaključka, na kateri kaže »Politika«.

Na Balkanu. Nek diplomat, ki jako dobro pozna razmere v Macedoniji, je te dni izjavil, da nemiri gotovo končajo v nekaj tednih. V mnogih krajih Macedonije da je že zapadel sneg, kar dela ustašem mnogo neprikl. Macedonski odbori da odrede vsled tega, da se preko zime operacije zaustavijo. Radi tega pa da Turčija vsejedno ne more pričakovati, da bi zatrla ustaje, ki da se prihodnje spomladi ponovi še v veliko večih dimenzijah. Diplomati je nadalje zatrjeval, da je macedonsko gibanje mnogo podpirano od inozemstva in posebno od bolgarskega prebivalstva, ki pošilja ustašem denarja in orožja.

Kriza v Srbiji. Včeraj popoldne vršila se je v beligradski kraljevi palači velika konferenca uglednih srbskih politikov, kateri je predsedoval kralj sam. Razpravljali so o položaju notranje in zunanje srbske politike.

General Cisar Markovič se ni odločil naloge za sestavo novega ministerstva. Radikale so baje uvideli, da je nemogoče sestaviti čisto radikalno ministerstvo in bi bili zadovoljni tudi z Francosovičevim kabinatom, ako bi Vasič vstopel v ministerstvo finanč.

Prvi tajnik ruskega diplomatskega zastopstva v Beleggradu, Manzur, je v soboto nenadno odpotoval. Drugi tajnik, Erreinov, je premeščen v Abisinijo in zatrjuje se, da bo tudi odposlanec Čarikov premeščen. Manzur je na poroki kralja Aleksandra zastopal ruskega carja in zatrjuje se, da je imel precej upljava na razvoj dogodkov v zadnjih dveh letih in tudi na odloženje potovanja srbske kraljeve dvojice v Livadijo.

Štrajk premogarjev na Francoskem. Štrajk delavcev v francoskih rudnikih premoga še vedno nadaljuje in znaša število štrajkovcev sedaj baje 116.000, na delu pa je le 14.000 premogarjev. V okrožju Saint Etienne skušajo premogarji tudi vse druge delavce pregovoriti v štrajk in uprizoriti tako generalni štrajk v tem okrožju.

V okrožju Pas de Calais je bil nek premogar, ko je šel na delo, ustreljen v nogo. V tem okrožju bili so v noči med 17. in 18. t. m. nemiri.

Tržaške vesti.

Promocija. Dne 18. t. m. je bila vseučilišna v Gradcu gospod Richard Eng. iz Solkana promoviran doktorjem vsega zdravilstva. Nadarjenemu in izredno marljivemu doktorju (položil je vse izpite z odlično) naše najsrčneje čestitke.

Zasluzeno povišanje. — Trgovinski minister je imenoval poštnega kontrolorja Iv. Pogorelca v Trstu adjunktom. (amestnikom ravnatelja uradov).

Gosp. Pogorelec je velečastljiva oseba, izboren kakor uradnik, vzgleden kakor človek — pravi uzor pridnosti. In takega človeka se dolgo zapostavljali in mu delali krivico. O vzroku nočemo govoriti. Sij je na dlani. Marveč se iz polne duše pridružujemo velikemu številu onih, ki mu čestitajo sedaj od srca, iskreno.

Pokopali so včeraj gospoda Antona Šepica, podjetnika za prevažanje. Pokojnik je bil jako znana oseba med našim ljudstvom in zelo popularen izlasti med vozniki. — Vendar pa je bil pogreb včeraj jako skromen, da si je bila udelja. — Vzrok pa je bil le v odtujen nam rodbini, ki menda namenoma ni poskrbela, da bi bilo naše ljudstvo izvedelo o smrti pokojnika. In znanci njegovi so jako obžalovali to, kakor nam sporočajo. Pokojnik je bil rodom Dolenjec in je bil kakih 70 let star. Naj počiva v miru!

Demisija svetovalea Rascoviča. Iz zanesljivega vira doznajemo, da je mestni svetovalec in drugi podpredsednik tržaškega mestnega sveta, Rascovič, podal svojo demisijo. Govori se, da je Rascovič demisijo niral radi tega, ker so ga o volitvi prvega podpredsednika popolnoma prezirali.

Kamoristični listi taje to stvar, ker upajo, da vse lepo popravijo med seboj. Da se pa demisija še ni oficijelno prijavila, je krivo to, da je Rascovič pismo, s katerim naznanja svoj izstop iz mestnega sveta, naslovil osebno na župana dr. Sandrinellija, ki pa je sedaj odsoten in si pismo še ni odprlo.

Kakor potreba nanaša! Citateljem je znan slučaj romunskega poslanca Lupu. Trpel

je preganjanje kakor uradnik radi svojega nastopanja kakor politik. Sedaj je stvar na dnevnem redu v zbornici poslancev in v zadostenje nam je, da se je zbornica skoro enoglasno potegnila za rečenega poslanca, oziroma za svobodo vseh svojih členov v svojem političnem delovanju. »Piccolo« pa je povdarjal še posebno, da so tudi italijanski poslanci med onimi, ki obsojajo, kar se je dogodilo poslancu Lupu.

No, gospoda v laškem taboru naj nam dovolje, da jim osvežimo spomin na neki dogodek iz časov, ki niso prav daleč za nami. Dogodek je bil sličen onemu s poslancem Lupu, samo da je bil še huji in je involše veliko hujo krivico. Mislimo na slučaj s poslancem Spinčićem. A kako so se vedli Italijani tedaj? Ploskali so proganjanju z obema rokama, in zastarovali Spinčića! A on, ki je proganjatelj politika in poslanca Spinčića z fanatizmom kakrga besnega derviša v črni Afriki, bil je italijanski stranki faktični voditelj in mentor. K njemu so hodili na tržakona mestništvo se svojimi svetili in po njegove nasvete! Proganjanje Spinčića je odgovarjalo njihovim srčnim čutstvom, glede posl. Lupu pa »čutje« nasprotno, ker je Lupu — Romun!

Kalor potreba trenutka nanaša! Sedaj pa ni več dvoma! Današnji list »Sol« priobčuje sledečo brzojavko iz Zadra: »Narodni list« je bil zaplenjen radi neke domače vesti. Druga izdaja je bila tudi zaplenjena vsled posredovanja italijanskega konzula isicer radi članka »Infamije«, kateri članek pa ni bil zaplenjen v prvi izdaji. Izšla je tretja izdaja.

Krasni odnosi! To je najprej zaplenjen list avstrijske vlade, potem pa prihaja še zastopnik italijanske vlade in da zapleniti drugo izdajo lista radi članka, kateri se zastopniku naše vlade ni zdel vreden konfliktacije. Ako smo torej že tako daleč v — Italiji, da se časopisi plenijo na želo italijanskih konzulov, potem naj se kar tem direktno poveri nadzorništvo nad časopisi in naj se državno pravdnikstvo reši te sitne naloge! Da, da, ta uplv Italije je že čutili v naših pokrajinah z vsakim dnem močnejše.

Na adreso slavnega policijskega ravnateljstva. Pišejo nam: Pred kakimi 15 leti smo imeli v Trstu precejšnje število državnih redarjev, ki niso poznali nego en sam jezik, in ta je bil italijanski. Tedanje redarstveno vodstvo je spoznalo, da s takim redarstvom v Trstu ni mogoče nadaljevati, zato je zahtevalo od vsakega novince znanje treh jezikov. Ob vsem tem je imelo redarstveno vodstvo na stotine ponudb in mu je bilo le izbirati med vso množico. One redarje, ki niso znali nego samo laški jezik, so bili sešoma nadomestili s takimi, ki so govorili oba deželna in zraven še nemški jezik.

Tako je bilo pred leti. Danes smo zopet tam, kjer smo bili v prejšnjih, gori omenjenih časih. Zadaje čase je redarstveno vodstvo vprejelo v službo precejšnje število mož, ki ne poznajo niti besedice slovenskega deželnege jezika in je med temi celo četorica poročenih! Trije so Kurani, eden pa je Biranec! Kako in zakaj je redarstveni urad smatral za potrebn sprejeti — proti predpisom — poročene moše in zraven tega moše, ki poznajo le laški, oziroma furlanski jezik?!

Redarstvo je, oziroma bi moralo biti v pomoč mirnemu in poštenemu meščanstvu. Da pa to redarstvo v takem mestu, kakošnje je naš Trst s svojimi posebnimi in nepravilnimi narodnostnimi razmerami, mora absolutno poznati jezike meščanstva, to je vendar jasno, kar drugače je to redarstvo v vedni nevarnosti, da zagreše brezaktivnost in v mnogih slučajih kaj hujskega. Denimo slučaj, da sta se dva slovenska moža, ko sta nekoliko »sladko ginjena«, sprla radi kakke maleakosti. V takih slučajih je človek nekoliko bolj glason in izgleda, kakor bi se prepiral (če tudi se v resnici le pogovarja). Redar, ki ima o taki priliki nalogo blagohotnega posredovanja, oziroma opominjanja, je lahko, ako pozna jezik obeh prepirajočih se, angelj varuh obema; v nasprotnem slučaju pa je lahko v nesrečo onim, katere naj bi miril in blagohotno svaril, ker ne pozna jezika. Zato ravno mora vzbujati najtežje pomisleke praksa, kateri je začelo policijsko ravnateljstvo slediti o imenovanju redarjev. Zato se čutimo dolžne, da povzdigamo svoj glas proti tej praksi redarstvenega vodstva in zahtevamo, ne v

imeni narodnega šovinizma, ampak v imenu humanitete, naj se vsprejemajo v službo le redarji, tako vsposobljeni v jezikovnem pogledu, da bodo mogli občeovati v materinem jeziku prebivalcev obeh narodnosti v deželi. A v kolikor se je že grešilo v tem pogledu, naj se hitro popravi po možnosti.

S kom?!! Sočialistiško glasilo »Lavoratore« je priobčilo te dni poročilo o nekem sočial. shodu v Gradiški. V odstavku, ki je govoril o taktiki, je pa rečeno, da bo moglo vodstvo stranke, za časa volitev, podpirati kakor radikalno skupine meščanskih strank!

Kaj pomenjato? Kdo in kje so tiste »radikalne skupine«, katere utegnejo naši sočialisti podpirati? Tako se moramo vpraševati sebosno mi Slovenci, ki smo od svojih slovenskih sočialistov morali čuti že tolikokrat, da jim njihov program ne dopušča, da bi imeli kake posle z nar. stranko! Še na zadnjem manifestacijskem shodu pri sv. Jakobu smo morali poslušati, kako se nam je klicalo: z vami nikdar in nikoli! In to — nota bene — o priliki, ko ni šlo za kako specijalno, »narodnjaško«, strankarsko stvar, ampak za zahtevo, ki se prav gotovo ni porodila iz zgolj predbacivanega nam »narodnjaškega šovinizma«, ampak je šlo za kulturno, torej za stvar, na kateri smo, ali bi vsaj morali biti, vsi enako zainteresirani. A če je bilo tako čisto ob takem vprašanju, ali nam je sploh česa pričakovati od te strani oziroma na narodne pravice, pa bile še tako opravičene in smiselne tudi v človeškem pravu?!

In tu moramo posebno poudarjati, da se je isto oficijozno laško glasilo sočialistične stranke, katero imenujemo gori, izrecno izjavilo solidarnim z nastopom onega govornika na manifestacijskem shodu, ki je najodločnejše nastopil proti nam!

Ta moment moramo imeti posebno živo v misli, ker je za nas oločilna važnost oziroma na vprašanje, ki nas zanima danes. Oziroma na vprašanje namreč: »kom bi se mogli sočialisti vezati o prihodnji volitvah?!

Z nami ne! To je izključeno že danes, ako smemo soditi po vseh dosedanjih nastopih njihovih po časopisih, shodih in zasebnih pogovorih.....! Z nami ne? S kom torej? S kom tu v Trstu? Kdo je tista »radikalna skupina«? Mi se oziramo okolo sebe, iščemo se svojim očesom in ne vidimo druge možnosti za eventualno kooperacijo sočialistov o prihodnjih volitvah z drugimi »buržoazjskimi« strankami, nego: sobojevništvo z našimi narodnimi nasprotniki! Mi ne vidimo druge možnosti nego te, da se združijo z gospodovalno italijansko stranko, da torej sočialistiška stranka prezre lepe, pravične, človekoljubne nauke najprosvetljenejših glav iz lastnega tabora, nauke, ki nala-gajo sočialistom v neizogibno dolžnost, da vsikdar nudijo pomoč šibkejšemu proti močnejšemu — nasilniku!

Za slučaj torej, da je bil navedeni sklep na shodu v Gradiški glede taktike skrben in previden preludij za prihodnje volitve, potem moramo gospodom izreči zahvalo na tem, da so bili o pravem času tako odkriti. Sedaj vemo vsaj, kakimi možnostmi nam je računati za prihodnje volitve! A potem bo mogel sprevetiti najzadnji slovenski slepec, koliko je ura bila in bo videl razliko v postopanju sočialistov nasproti slovenskemu nacjonalizmu, ki je etičen, plemenit, ker se bori za najelementarnejše pravo tlačnega naroda, in nasproti nacjonalizmu tu gospodovalne stranke, ki je nemoralen, ker tlači druge in jim odreka najelementarnejše pravice!

Zopet naše mestno gospodarstvo. Lepo je od naših mestnih organov, da tako skrbijo za razna sprehajališča, kakor pri sv. Andreju, v javnem vrtu in v mestnem gozdiču.

V javnem vrtu so napravili lepo sprednjo stran, lep uhod in so razširili vsa šetališča, kar je bilo (oziroma na naraščajoč ljudstva) zelo potrebno. V gozdiču so razširili vsa pota in napravili mnogo novih sprehajališč, kar je bilo iz gorajega razloga skrajno potrebno.

Vsa ta dela, ves ta trošek, ki ni ravno malenkost, je pa le na korist boljšim slojem mestnega prebivalstva, dočim niso za revnejše sloje storili — nič.

Okolo sv. Jakoba so odprli precej novih ulic. Mnogo jih je pa odprtih že leta in leta, a so, ene in druge, v takem stanju, da de-

lajo sramoto onim, ki gospodarijo z mestnim imetjem. V velikem neredu se nahajajo skoraj vse ulice naših predmestij, in za vse to nimajo naši mestni gospodarji denarja!

Prav je, kakor smo rekli, da se skrbi za javna sprehajališča, ali skrbeti bi se moralo tudi za urejevanje in snaženje onih ulic, katere rabi revnejše ljudstvo, ki mora, hočeš, nočeš, plačevati, ako ne rednih, pa vsaj izredne davke v mestno blagajno.

Pustite torej, gospoda, za nekaj časa gospodski sprehajališča in obrnite nekoliko več pozornosti revnim predmestjanom, sicer bi vam morda moglo škoditi — o prihodnjih mestnih volitvah!

Uzorno razsodišče delavske zavarovalnice o nezgodah v Trstu. V »Slovencu« čitamo: Neka delavka [ljubljanske ces. kr. glavne tobačne tovarne je vložila tožbo proti delavski zavarovalnici glede neke nezgode. — Dne 14. t. m. je dobila od razsodišča reko-mandirano pismo z vabilom na razpravo, ki se bo vršila 3. oktobra 1902 ob 10. uri v Trstu. Vabilo je datirano s 5. oktobrom t. l. Na pošto oddano je bilo vabilo dne 13. okt. 1902. Unicum, dva dni po razpravi je datirano vabilo na razpravo! Originalno vabilo ima številko Cu 206/2. Na ta slučaj opozarjamo državnozborsko delegacijo.

Zveza slovenskih pevskih društev. Iz pevskih krogov nam pišejo: Sobotni »Narod« je trdo prijel začasni odbor za ustanovitve zveze slovenskih pevskih društev. Mi smo svojetčasno opominjali isti odbor, naj takoj razpošlje že potrjena pravila, da se naša pevska društva izrežejo glede primerosti istih, da nasvetujejo eventualne spremembe, ali da se vpišejo zveze.

Nam niso poznane razmere tako dobro, kakor gospodom v Ljubljani, zato smo le opozarjali. Naša mnenja pa je, da bi trebalo neavdoma začeti, da se tako pravočasno pripravimo za eventualni izlet v središče, kar ni tako lahko prirediti.

Mi menimo, da bi bila prilika desetletnice pevskega društva »Ljubljana« najugodnejša za obdržavanje prvega občnega zbora »Zveze«; zato prosimo še enkrat, naj se že razpošljejo pravila.

Dražbe promičnin. V torek, dne 21. okt. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled aardecbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za evljenje stvari vršile sledeče dražbe promičnin: ulica S. Giorgio št. 1 in ulica S. Lazzaretto veechlo, lukni stroj; Sv. M. M. Zgor. št. 76 in ulica Sanità št. 8, hišna oprava in zlahtni kaman; Piazza Vecchia št. 1, hišna oprava; ulica Giulia št. 41, hišna oprava; Scoreola št. 373, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toploma ob 7. uri zjutraj 16.0 ob 2. uri popoldne 22.0 C.^o — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763. — Danes plima ob 9.54 predp. in o 8.02 pop.; oseka ob 3.59 predpoludne in o 4.5 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Častno svetinjo za 40-letno službo-vanje kot oskrbnik na posestvih gg. Lavijev v Villanovi je dobil gosp. Urban Gruden, sedaj posestnik v Petovljah pri Zagreju, od c. kr. namestništva v Trstu.

× V Opatiji je bilo od 1. septembra 1902. do vstetega 15. oktobra 3670 oseb. O 9. oktobra pa do 15. oktobra je prirastlo 347 oseb. Dne 15. oktobra je bilo navzočih 1143 oseb.

× Glasovi o smrti Petra Trobeca. V soboto vršilo se je v Pulji zdravniško ogledovanje trupla pokojnega brzojavnega nadzornika, Petra Trobeca, katerega so našli smrtno ranjenega (kakor smo sp. ročili v zadnji številki) na istrski železniški progi blizu Sv. Petra v Šumi. Zdravniki izključujejo možnost, da bi bil Trobec žrtev zločina, ker je bila rana na glavi prevelika, da bi prihajala od udara z nožem ali krivcem; skoraj gotovo da je, da se je dogodila le nesreča. Dokazano je namreč, da je Trobec istega dne mnogo p. l. in je bil, ko je na večer zapuščal neko družino, kamor je bil povabljen, precej »dobro volje«. Možno je torej, da je padel na železniški t. r. in da ga je ranilo prvo kolo stroja, predno je bilo možno stroj popolnoma ustaviti. Možnost ubojstva se izključuje tudi vsled tega, ker je bil pokojnik splošno priljubljena oseba. Vsekakor pa se bo še nadalje vršila preiskava, dokler vsa stvar ne bo popolnoma na jasnem.

× Štrajk z nepovoljnim vspehom. Tvrška Drufvka (z usnjem) je imela 10 delavcev oziroma delavk. »Soča« trdi, da so ti delavci služili po 15 do 17 gld. na teden, delavke pa 7 do 8. Minoli teden pa da so stopili v štrajk, zahtevaje, da se jim plačilo poviša 6 stot. od para nadplatov. Tvrška je odgovorila, da ne more ugoditi tej zahtevi, a je ob enem pozvala delavce in delavke, naj začno delati pod starimi pogoji, ker sicer naj se smatrajo odpuščenimi. Ker pa delavci in delavke nočejo delati pod starimi pogoji, je tvrška naročila druge delavce iz Ljubljane in iz Trsta, ki so menda že prišli v Gorico.

Vesti iz Kranjske.

× Sprememba na novinarskem polju v Ljubljani. Gospod dr. Elv. Lampe je odstopil od izdajateljstva »Slovenca« in je uredništvo in izdajateljstvo prevzel g. posl. dr. Ignacij Žitnik.

Vesti iz Štajerske.

— Žalostno! V Mariboru so zasnovali žensko učiteljsko, katero naj bi naš slovenski Štajar preplavaljo z nemškimi učiteljicami. Sicer pa je to učiteljsko popolnoma nepotrebnost. Svojo raison d'etre išče torej izključno v germanizatoričnem sistemu. Dovolj razloga torej, da je Slovenci občutijo kakor šibo, ki naj jih tape in da se mu izogibljajo.

Največo težavo so imeli z iskanjem učitelja za slovenščino. Nekaj slovenščine mora vendar znati tudi učiteljica germanizatorika, ako hoče govoriti s slovenskimi otroci. Ali z drugimi besedami: če hoče germanizirati. Vsi profesorji, vsposobljeni za slovenščino, z gimnazija in možkega učiteljskega, so odklonili ponudbo. Konečno so ga pa vendar našli v osebi duhovnika profesorja Breliča!

Brzojavna poročila.

Dr. Koerber — minister za pravosodje.

DUNAJ 19. (B.) Ministerski predsednik dr. Koerber je vsprejel danes, kakor voditelj ministerstva za pravosodje, uradnike tega ministerstva, ki so se mu predstavili.

Po pozdravnem nagovoru sekejskega načelnika Kleina je izrekel dr. Koerber osvetočenje da so uradniki v vseh stvareh, ki se tičejo sodišč, sami nepristranski sodniki, kakor je tudi njegov sklep, da bo izražal popolno neodvisnost sodišč.

Na mesta sodnikov bom postavjal le značajne moze, ki imajo popolno sposobnost za to. Spominjate se sesebno na velike naloge, ki jih stavlja justici naglo povzdigačo se gospodarsko življenje, spominjajte se pa tudi predvsem, kar zahteva od vas humanost v najširšem smislu današnjega razvrsčenja človeške družbe in glejte, da boste vsikdar zadoščali tej visoki dolžnosti.

Loterijske številke, izrebane dne 18. oktobra:

Trst	1	74	52	43	81
Line	14	70	32	21	27

FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

Vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske valjave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.
v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice
na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Troja v Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja
bitku 1% provizije.
Inkase vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjumi.
Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.
Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.
Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati da rebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih a tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Alojzij Galperti
nasl. Fr. Hitty
TRST.-ul. Barriera vecchia 13-TRST.
Zaloga snovij za moške
iz tu in inozemskih tovarn.
Perilo — Platnina — Ple-
tenine — Pleteno spodnje
zimsko perilo.
Izbor drobnarij.
Sprejema naročbe za obleke po
meri.

Proti
kašlju, grlobolu, hripavosti, kataru, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve pastilje.
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovedni-
kih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.
Skatljica stane 60 stotink.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
lekar
dvorni zlatnik Nj. sv. papež
Leona XIII.
v Ljubljani.
Potrjujem prejem ste-
klenic Vaše tinkture za že-
lodec, katero morem naj-
topleje vsakomur priporo-
čati, kajti rubim jo že od
leta 1878 in zmiraj mi je
kot izbornu učinkujočo zdrav-
nilo služila pri želodčnih in
črevesnih boleznih.
Krmim, 13. maja 1897.
Miroslav Leitner.
c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem, ki trpe na želodčnih boleznih.
Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.
Karel grof Strasoldo.
Razprodaja se v lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Gorškem in Tolminskem po 30 stot. steklenica.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tosa, 10. Piazza Rosario št. 2
vogar (šolsko poslopje)
Via Limitanea In Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Veliki izbor tapetarij, vzorci in sli. Iz-
viraje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurenice.
ILUSTROVANI CRTEŽI TASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parokrod
ali železnico franko
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in butelikah
Perhauc Jakob ulica delle Arque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarjo »Commercio« kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Birma!

Velika prilika za nakup obleke za dečke

Salarini

Ponte della Fabra št. 2.

Vabim cenjeno občinstvo, da blagovoli obiskati moje prodajalnice: Ponte della Fabra št. 2. (vogal ul. Torrente), ulica Poste nuove št. 3. „Alla Città di Londra“ (na voglu ul. Carintia, zraven tiskarne „Edinost“) in v ul. Torrente št. 26., I. nadstropje.

Zaloga šivalnih strojev za domačo rabo in obrtnike.

5 letno jamstvo

Mehanik-specialist za popraviljanje strojev vseh vrst
RUDOLF RÖTTL
TRST. — Piazza S. Caterina št. 2. — TRST.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Münchnu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega pregleda, izplačavi v slučaju ženitve ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 40 kr
Črna istrska . . . „ 36 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorčimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 32 kr, črno istrsko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Sposrevane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

V novi trgovini na drobno

Peter Klansich

Piazza Nuova (Gadola) št. 1, zraven bukvarne Chiopris
se nahaja bogata zaloga

platnega in bombažnega blaga za opravo nevestam po najugodnejšimi cenami.

— Velik dohod fruštanja in pogrinjaj. —

Edini zastop se zalogo za Trst, Goriško, Reko, Istro in Dalmacijo

TOVARN ZA PLATNO IN PRTE v COURTRAI, FIANDRIJA (BELGIJA).

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

— bogato zalogo pohištva. —

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugi vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

„K sv. Antonu Padovanskemu“

(AL SANTO DI PADOVA)

Prva prodajalnica cerkvenih oprav in nabožnih predmetov

Anton G. Vogrič

Via Mude vecchia št. 2. (zadej municipalne palače.

Velik in menjši izbor masnih plaščev, plavijalov, štel, kap, kolarjev, kan-delahrov, lamp, svetil razpel, palm, nab-žnih kipov, obojstev, liturg. čoln in molitvenih knjiž, vencev, kotan, vsakovrstnih podobec, nabožnih razglednic za vsak čas pripravnih.

Zaloga sveč od pristnega čebelnega voska I. in II. sestave ter vseh drugih predmetov.

Vse po najzmernejših cenah.

Prečistitim cerkvenim upravam se dovoljujejo posebno znižane cene.

Sprejemajo se vse v to stroko spadajoče poplave.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

• • • prof. Ernesta Pagliano • • •

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa kemur, ki bi razpečeval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil tvrdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakegar, da rekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvesne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamre si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka nima družie. Napolj 4, Calata S. Marco.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Postne naročbe se izvrše takoj. Pošiljanje so poštnine proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje straznikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. div. avstr. Lloyd.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvala na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

— Bogat izbor —

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se nahaja v dobroznani

— zalogi pohištva —

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

— Popolno opremljene sobe. —
Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob-

stoječa iz

14 krasnih drago-

cenih predmetov

in sicer:

1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepim razr. zlatim pokrovom točno, urejena s 3 letnim jamstvom in skatlico.

1 krasna goldin ali nikljasta okropna verizica s privescem. Pariški sistem.

1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.

1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.

1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.

1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.

1 goldin prstan s krasnim kamenom.

1 žapno ogledalo v etviju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejem v 8 dneh nazaj in povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.